

**КОМПЛЕКСНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

I. Загальна інформація

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет	психології та соціальної роботи
Кафедра	соціальної педагогіки і соціальної роботи
Мова навчання	українська
Розробники	д-р пед. наук, доц. Лісовець О.В., к.пед.н., доц. Конончук А.І., к.пед.н., доц. Борисюк С.О.
Спеціальність	231 Соціальна робота
Вид освітньої діяльності	підвищення кваліфікації
Форма	Інституційна (очна та очно-дистанційна)
Цільова аудиторія	Програма призначена для соціальних педагогів та фахівців соціальної роботи освітніх і соціальних закладів, установ та служб, педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти
Обсяг програми	Програма передбачає три рівні: повний – 5 кредитів ЄКТС (150 годин) базовий – 3 кредити ЄКТС (90 годин) сертифікатний – 1 кредит ЄКТС (30 годин)
Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для всіх категорій слухачів надаються на умовах оплати за кошти фізичних та юридичних осіб.
Документ, що видається за результатами навчання	Свідоцтво про підвищення кваліфікації (для повного і базового рівнів); Сертифікат про підвищення кваліфікації (для сертифікатного рівня)
Схвалено	Засіданням кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи протокол № 12 від 17 червня 2020
Затверджено	Вченою радою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, протокол № 14 від 30 червня 2020 р.

II. Мета освітньої програми

Метою програми є підвищення наукового та практичного рівнів професійної компетентності соціальних педагогів та фахівців соціальної роботи освітніх і соціальних закладів, установ та служб, педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та набуття системи нових цілісних знань та професійної практики, розв'язання комплексних проблем в галузі соціальної роботи, соціальної підтримки сімей/осіб у складних життєвих обставинах (СЖО), дослідницької інноваційної діяльності в умовах сучасних соціальних викликів.

Завдання програми полягає в забезпеченні індивідуально- особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення соціальних педагогів та фахівців соціальної роботи освітніх і соціальних закладів, установ та служб, педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти на основі активізації їхньої базової освіти, набутого професійного та життєвого досвіду відповідно до індивідуально-особистих інтересів, соціальних запитів щодо ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків, а саме:

- розширити та поглибити знання про зміст та організаційні засади професійної діяльності в сфері соціальної роботи в умовах реформування і підвищення компетентності громад для розвитку соціальних послуг;
- сформувати навички соціальної підтримки вразливих груп населення в ОТГ;
- сформувати навички з використання інноваційних технологій, прийомів, форм та методів навчання та викладання, організації практик та наукової роботи;
- розвинути навички професійної рефлексії, психолого-педагогічної діагностики осіб у СЖО та розробки програм надання соціальних послуг відповідно до їхніх потреб.

У результаті опанування освітньої програми слухачі мають набути та поглибити **фахові компетентності** :

- здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи;
- здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення;
- здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації;
- здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи;

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства;
- здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг;
- здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій;
- здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи;
- здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства;
- здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи;
- здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій;
- здатність до компетентного використання законодавчих та нормативних актів в соціальній роботі.

III. Очікувані результати навчання

Очікувані результати навчання за освітньою програмою охоплюють :

- знання та розуміння завдань соціальної роботи з вразливими групами населення, особами/сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах; форм, методів, технологій (в т.ч. інноваційних) надання соціальних послуг в умовах реформування і підвищення компетентності громад; професійної підготовки соціальних працівників;
- розвинені вміння вивчати потреби у соціальних послугах вразливих категорій дітей та молоді, загалом населення територіальної громади та забезпечувати найкращі інтереси отримувачів соціальних послуг ;
- цінності – служіння, соціальна справедливість, повага до гідності і цінності людини, важливість людських відносин, цілісність і компетентність, постійний професійний розвиток, рефлексія власної професійної практики.

IV. Зміст освітньої програми

Змістовий модуль 1. Розвиток інтегрованих соціальних послуг в ОТГ

- 1.1 Громада: ресурси, критерії успішності та фактори вразливості
- 1.2 Соціальна підтримка вразливих груп населення в ОТГ
- 1.3 Визначення потреб громади у соціальних послугах
- 1.4 Модель інтегрованих соціальних послуг у громаді.
- 1.5 Відповідальність громади за забезпечення прав дитини
- 1.6 Практика та семінар за напрямами підготовки.

Змістовий модуль 2. Управління проєктами у соціальній сфері

- 2.1. Проєктний підхід у наданні соціальних послуг
- 2.2. Моніторинг та оцінка соціальних програм і проєктів
- 2.3. Інновації у соціальній роботі
- 2.4. Практика та семінар за напрямами підготовки

Змістовий модуль 3. Професійна рефлексія в діяльності соціального працівника

- 3.1. Стереотипне та рефлексивне мислення соціального працівника
- 3.2. Рефлексивне та нерелфлексивне слухання у процесі професійної діяльності соціального працівника
- 3.3. Методики професійної рефлексії соціального працівника. Рефлексивний аналіз ситуації професійної взаємодії з клієнтами соціальної роботи
- 3.4. Арт-практики як засіб професійної рефлексії соціального працівника
- 3.5. Практика та семінар за напрямами підготовки

Змістовий модуль 4. Конструктивне спілкування у професійній сфері

- 4.1. Історія розвитку та становлення засобів спілкування
- 4.2. Основні умови здійснення комунікації та її екологічність. Етапи організації процедури безконфліктного спілкування
- 4.3. Особливості комунікації у мікро- та макро- середовищах. Соціально-психологічні основи теорії персвазивного (переконувального) спілкування
- 4.4. Зміст, причини та умови подолання конфліктних ситуацій у професійному середовищі Уміння слухати співрозмовника-важлива ознака конструктивного спілкування
- 4.5. Медіація як методика примирення між конфлікуючими сторонами. Форми, методи і засоби конструктивного спілкування. Техніки активного слухання та методика їх застосування у процесі вербального спілкування

4.6. Методика організації групи самопомоги як спосіб вирішення конфліктних ситуацій

Змістовий модуль 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти

5.1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.

5.2. Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі інклюзивної освіти

5.3. Психолого-педагогічна характеристика дітей з особливостями психофізичного розвитку

5.4. Проблеми сімейного виховання дітей з особливими освітніми потребами

5.5. Специфіка різних форм адаптацій і модифікацій до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку

5.6. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти

5.7. Основні принципи складання індивідуальної програми розвитку

5.8. Сутність та структура інклюзивної компетентності фахівця.

V. Структура освітньої програми

Повний курс - 5 кредитів ЄКТС (150 годин) за програмою «Науково-практичні підходи до вирішення соціальних проблем сьогодення»

Аудиторні настановчі заняття - 6 годин
Самостійна робота (дистанційна) - 100 годин
Аудиторні навчальні заняття - 40 годин
Підсумкові заняття - 4 години

Базовий курс - 3 кредити ЄКТС (90 годин) за програмою «Науково-практичні підходи до вирішення соціальних проблем сьогодення»

Аудиторні настановчі заняття - 2 години
Самостійна робота (дистанційна) - 60 години
Аудиторні навчальні заняття - 24 годин
Підсумкові заняття - 4 години

Сертифікатний курс - 1 кредит ЄКТС (30 годин) за програмами:

- «Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти»;
- «Управління проєктами у соціальній сфері»;
- «Розвиток інтегрованих соціальних послуг в ОТГ»;
- «Конструктивне спілкування у професійній сфері».

1. Аудиторні навчальні заняття - 14 годин
2. Самостійна робота - 16 годин

VI. Система оцінювання :

- *поточне оцінювання* (робота на тренінгах, конференціях, семінарах) - 20 б. (по 2 бали за 10 занять);
- *підсумкове тестування* - 30 б. (30 питань по 1 балу за правильну відповідь);
- *презентація і захист* професійного портфоліо - 50 б. (за період підвищення кваліфікації).

VII. Список рекомендованих джерел

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За ред проф. І.Д.Зверевої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
2. Зверева І.Д., Кияниця З.П., Кузьмінський В.О., Петрочко Ж.В. Оцінка потреб дитини та сім'ї: від теорії до практики: навч. посіб.: у 2-х част. Київ: Задруга, 2011. Част.1. 224 с.
3. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: навч.-метод. комплекс / За заг. ред.: І.Д.Зверевої, Ж.В.Петрочко. Київ: Фенікс, 2007. 528 с.
4. Капська А.Й., Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 232 с.
5. Комплексна допомога бездоглядним та безпритульним дітям: метод. посіб. / Авт.: Безпалько О.В., Гурковська Р.П., Журавель Т.В. та ін.. / За ред. Зверевої І.Д., Петрочко Ж.В. Київ: Видавничий дім «Калита», 2010. 376 с.
6. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проєктів / О.О. Яременко, О.Р. Артюх, О. М. Балакірева та ін. Київ, 2002. 123 с.
7. Олексюк Н. С. Соціально-педагогічна робота з сім'ями військовослужбовців в умовах реформування Збройних сил України: монографія. Київ: Видавничий дім «Слово», 2011. 304с.
8. Соціальна робота в Україні: навч. посіб. / За ред. І.Д. Зверевої, Г.М.Лактіонової. Київ: Науковий світ, 2003. 233 с.
9. Соціальний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах: навчально-тренінговий модуль із підготовки спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді /За ред. І.Д.Зверевої, Ж.В.Петрочко. – К.: Держсоцслужба, 2008. – 300 с.
10. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з сім'єю в Україні: теорія і методика: монографія. Харків: Нове слово, 2007. 395 с.
11. Слосанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / за наук. ред. В. А. Поліщук. Тернопіль, 2018. 382 с.
12. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді : теоретико-методичні основи : монографія. Київ: Науковий світ, 2006. 363с.
13. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб у 2-х ч.; Ч.І, Ч.ІІ. / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с., 352 с.
14. Безпалько О.В. Соціальне проектування : навч. посіб. Київ: Київськ. Ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 128 с.
15. Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку / Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. Київ : МБФ «Міжнародний альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. 580 с.